

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1393

NAAM: BOND VAN WERELDERUGERS.

- 1 aangelegd op verzoek van P/6
acd04b.8.4.49. H
- 2 Ingezien i.v.m. zaak ALING. Rep. Volksparty. CUNY 317/538
- 3 Ingezien i.v.m. benaming. B 24.6.54.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Directie *DEL 106*

No. *56204*

<i>6.1.51</i>	<i>57232</i>
<i>15.51-07.232</i>	<i>06.346-05.51</i>
<i>06.313 6.216</i>	
11 JUNI 1951	
<i>6.51</i>	
<i>01.12.7</i>	
ACD/111092	

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de eer aan
Binnenlandsche Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage
bijlage dezès ter kennisneming aan te bieden.

's-Gravenhage, *11* Juni '51.

UITTREKSEL
Uit: <i>00/1378NH</i>
Voor: <i>00/1393</i>
s.a.v.: <i>15 VI</i>
Dat.: <i>13/2-57</i>
Par.: <i>488</i>

1 Juni 1951.

Ik heb de eer Uwer Excellentie hiernevens afschrift te doen toekomen van een brief, welke door een comite uit Bussum, waarvan Mevrouw H. Meyers-Kehrer, Groot Hartoginnelaan 36a, Bussum, als secretaresse optreedt, aan vermoedelijk verschillende adressen, en blijkens een potlood aantekening op het exemplaar dat ik ontving, ook aan de Verenigde Naties is gezonden.

Van Mevrouw Meyers-Kehrer, die zich ook voor de bevordering van een "Wereld-Regering" interesseert, heb ik sedert ik in New York kwam enige malen brieven gekregen op het gebied van wereldorganisatie. Ditmaal gaat haar comite de kant uit van te protesteren tegen Duitse herbewapening en "against the plan of forcing our people to fraternize with the German militarism, directed against a people that has contributed so much to liberate us from the German oppression". Wanneer in deze laatste zinsnede op Rusland wordt geduid, zonder ook maar een woord aan de communistische "oppression" te wijden, wordt het wel duidelijk in welke richting dit comite wordt geloodst, al zal de secretaresse, die mij uit haar brieven de indruk geeft van een enigszins vaag idealistische dame, dit wellicht niet eens beseffen.

DE VERTEGENWOORDIGER VAN NEDERLAND
BIJ DE VERENIGDE NATIES,

D.J. von Balluseck

Zijner Excellentie
De Minister van buitenlandse Zaken,
'sGravenhage. -

Armament Address.

Cut to the quick by the danger inherent in the fatal armaments race, which will unmistakably result in a general economical disaster, citizens of all sorts and conditions have set up a committee at Bussum to call out to the world a heartfelt "No".

XI On Thursday April 26th last this committee held a public meeting in which Mr. Henri A. Ett, curator of the Multatuli Museum in Amsterdam, made a speech. In a packed hall Mr. Ett explained to the audience, who listened attentively till the end, the object of the meeting, viz. to give expression of what now lives in every human heart, irrespective of political outlook, etc., viz. that nowadays rearmaments are threatening to ruin the world mentally, materially, and from a cultural point of view. If we are fully aware of what is going on - the speaker said - our brains and our heart tell us: "I have to stand out of it". Even though, under the present political circumstance, our testimony is without any real significance, still we feel morally urged to protest emphatically, hoping that this protest will find a response here and elsewhere, because we are in full earnest, an earnest far outreaching all political aspects. After Mr. Ett had replied to some questions and remarks from the audience, the following resolution was adopted unanimously:

"Seriously alarmed at the planned participation of our country in a rearmament, almost unbearable for our people, to serve power-politics of the big nations, which politics we do not want to share; Deeply convinced of the fatal consequences attendant on these politics for economical reconstruction and social peace both for our own country and for the rest of the world: We protest emphatically against the rearmament of Germany and notably against the plan of forcing our people to fraternize with the german militarism directed against a people that has contributed so much to liberate us from the german oppression".

The committee wants to bring this resolution to the notice of the Netherlands Government, the Chambers, and the relevant foreign Governments, and international institutions like the UNO.

During the meeting news came from Amsterdam that similar committees have already been formed in France, Belgium, Luxemburg, England and Germany. Delegates of these groups will organize in Paris at Whitsuntide next an international conference directed against the destruction of Western Europe by the two big powers.

We do not doubt but Mr. Ett, who was warmly applauded, has touched the conscience of his audience by his profoundly human "No".

Bussum (The Netherlands), April 27th 1951.
Groot Hertoginnelaan 36a.

The Committee

H. Meyers-Kehrer (Secr).

Sectie G 2 B Clingendael *6459*
28 Juli 1949

Her 52071
1513 R 13-2-1948

V-376 10-2-1948

VAN DER MAAL-LEDOUX

Eugenie ^Marie Josephine Julie

25-5-1903 te Roermond

UTRECHT

Oudenoord 73 bis

Zie bijgaand aanvullend afschrift politie-rapport

G E H E I M

Volgno.

22 JULI 1949

(K) Datum: 19-7-49 / 66459

Verbinding: 19
B/2 no 747'49 Lm

Onderwerp: Mevrouw Van der Maal,
Oudenoord 73 bis te Utrecht

Uw schrijven Dis no 1513 R dd 13-2-48

Zie 32871

In aansluiting op hetgeen U, naar aanleiding van Uw bovenvermeld schrijven, werd gerapporteerd omtrent Mevrouw

X
X
EUGENIE MARIE JOSEPHINE JULIE VAN DER MAAL - LEDOUX,
geboren te Roermond 23-5-03, echtgenote van
WILLEM JACOB VAN DER MAAL, geboren te Utrecht 31-1-01,
ambtenaar N.S.,
wonende Oudenoord 73 bis te Utrecht,
(zie rapport B/2 no 158'48 dd 2-4-48),
kan thans nog het volgende worden bericht.

Ware het destijds niet mogelijk voldoende inzicht te verkrijgen omtrent de politieke oriëntering van het echtpaar Van der Maal, thans is met de in Juni j.l. gehouden gemeenteraadsverkiezingen gebleken, dat W.J. van der Maal optrad als ondertekenaar van de kandidatenlijst van de Bond van Wereldburgers.

Uit dit gegeven is af te leiden, dat er enig verband moet bestaan tussen W.J. van der Maal en de leiding van deze Bond, n.l.:

GEORGE OVERSTEEGEN, geboren te Amsterdam 31-1-02, en
Mej. CAROLINA VAN CAUTEREN, geb. te Antwerpen 30-5-98.
Het is mogelijk, dat het contact tussen Van der Maal en Oversteegen dateert van beider illegale werkzaamheid in het laatst der bezettingstijd. Ook is het aannemelijk dat dit contact loopt via Mej. van Cauteran - Mevr. v.d. Maal-Ledoux, welke beide sociale werksters waren.

Evenwel zijn bij een onderzoek dienaangaande geen nadere aanwijzingen verkregen, welke deze - overigens aannemelijke - veronderstellingen bevestigen.

Wat doel en strekking van de Bond van Wereldburgers betreft moge worden verwezen naar het U toegezonden rapport A/14 no 666'49 dd 5-7-49.

GEZIEN:

[Handwritten signature]

G 2 B
78 Utrecht
6.K

Verbinding: 19
 B/5 no. 703'49

rijkelijk laat.

Datum: ACD/
31/7/49

Rapport over de maand Mei 1949, betreffende de algemene politieke toestand in de gemeenten Utrecht, IJtphaas en Maartenadijk (Tuindorp).

COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND.

Biedt de laatste jaren de 1 Mei-viering van deze partij te Utrecht steeds een pover beeld, dit keer was het al niet anders. In verband met het feit, dat 1 Mei op Zondag viel, een dag waarop politieke demonstraties op de weg door het Gemeentebestuur niet werden toegestaan, viel er op dat punt ook niets waar te nemen. Wel waren er in partij-kringen stemmen opgegaan om toch op Zondag te demonstreren, maar degenen die meenden uit tactische overwegingen met het oog op de a.s. gemeenteraadsverkiezingen dit achterwege te moeten laten, bleken de overhand te hebben. De 1 Mei-viering beperkte zich aanook tot een tweetal vergaderingen, gehouden in de nacht van 30-4-49 op 1-5-49 en op 1 Mei. Hoewel JAN BORK beide keren het woord voerde, wist de Partij niet meer dan in totaal plm. 380 man bij elkaar te trommelen (zie rapport C/1 no. 155'49 dd 2-5-49).

Enige deining ontstond op "Werkspoor" toen de directie n.l. niet van zins bleek op de Nationale Bevrijdingsdag na 13 uur vrij af te geven. De actie onder de arbeiders, gesteund door E.V.C. en Unie-bonden, had tot resultaat, dat het grootste deel der arbeiders op 5 Mei na 13 uur de fabriek verliet. Zij, en dus ook de Uniebond-bestuurders, hadden echter voorbarig gehandeld, daar van uitbetaling van deze vrije tijd tot op heden nog niets is terecht gekomen.

In Gemeenteraadsverkiezingen van 22 Juni hadden natuurlijk in deze maand reeds de aandacht van de Partij. Near buiten uit trad zij, in dit verband eerst in Juni op.

WERKSPOR VAK CENTRALE.

"De Metaal" heeft zowel op Werkspoor als in de Philips' Lasatavenfabriek van activiteit blijk gegeven. Op eerstgenoemd bedrijf werd wederom een pamflet verspreid in verband met de reeds lang hangende kwestie der tariefwijzigingen. (A/3 no 478'49 dd 9-5-49). In de Philipsfabriek was aan een deel der arbeiders het z.g. "stofgeld" ingehouden; dit is een toelage op het loon van iedere arbeider, die bij stofverwekkende machines werkt, ten einde als tegengif melk te kunnen kopen. Volgens de directie nu, behoeften de nieuwe machines slechts zeer weinig gepoederd te worden en ontstaat er zodoende weinig stof. Volgens een door "De Metaal" in de fabriek verspreid pamflet, heeft het weinig poederen veel z.g. uitschot ten gevolge, waardoor de arbeiders plm. f 2,- per week minder tariefloon ontvangen. Het Hoofdbestuur van "De Metaal" heeft zich per brief tot de directie gewend, met verzoek dit stofgeld wederom uit te betalen. Het resultaat dezer actie is dezerzijds nog niet bekend. "De Metaal" heeft zich door middel van een pamflet op "Werkspoor" nog beijverd voor de uitbetaling van de

Nationale Bevrijdingsdag (A/3 -574'49). Zie hiervoor onder C.P.N.

ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD.

leken
Deze organisatie deed en doet nog steeds pogingen vaste voet te krijgen op de middelbare scholen en onder de studenten. Het rondschrijven van Burgemeester en Wethouders aan alle ouders van middelbare scholieren omtrent het wezen der O.P.S.J. enerzijds, het "reactionaire" milieu der studenten anderzijds, doen deze pogingen echter nog steeds schipbreuk lijden. Het enige positieve resultaat van deze maand is de oprichting van een anti-oorlogspropaganda commissie. Haar resultaten dienen echter nog te worden afgewacht.

VERENIGING "NEDERLAND- U.S.S.R."

Deze organisatie belegde een tweetal besloten filmochtenden welke door het aanwezig zijn van talrijke "gelegenheidsleden" volle zalen trok. (zie rapport C/14 no 472'49 dd 8-5-49).

BOND VAN WERELDBURGERS.

Deze Bond deed door korte publicaties in de plaatselijke bladen steeds de aandacht op zich vallen. De Bond publiceerde zijn kandidatenlijst voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen, stichtte (opzettelijk?) verwarring door de woorden "Wereldburgers" en "Wereldfederalisten" door elkaar te gebruiken en sprak over de komst van Carry Davis. (Het verzoek van de Bond tot diens komst naar Nederland is inmiddels door de Minister van Justitie afgewezen.- Verb.19). Verder belegde zij een contactavond, waar de spreker, GEORGE OVERSTEEGEN, o.a. zeide dat de Wereldburgers anti-militaristen en socialisten waren, doch verder weinig positiefs naar voren bracht. (zie rapport C/14 no 540'49 dd 25-5-49).

NEDERLANDSE VERENIGING VAN EX POLITIEKE GEVANGENEN .

Deze Vereniging hield een congres hetwelk veel stof heeft doen opwaaien. Als enig punt werd behandeld het onverenigbaar verklaren van het zijn van communist en het lidmaatschap der Vereniging. Na vele discussies werden ten slotte de communisten uit de vereniging gestoten. (zie rapport C/4 no 474'49 dd 28-6-49).

KERK EN VREDE.

Voor deze organisatie sprak Dr. C.P. GUNNING te Amsterdam. In "Het Vrije Volk" van 10-5-49 komt het navolgende artikel voor:

"Dr. Gunning spreekt voor Kerk en Vrede.

"Geweld is geen macht, slechts bezieling is macht!" zo riep "Ds C.P. Gunning uit in de vergadering van de afdeling "Utrecht van "Kerk en Vrede", de geloofsgemeenschap van "anti -militaristen, gehouden in de Doopsgezinde kerk.

" Dr. Gunning, rector van het Amsterdams Lyceum, sprak tot het personeel der Utrechtse lagere, ulo en middelbare scholen over "Kerk en Vrede" en onze taak bij het onderwijs. Uitdrukkelijk stelde spreker vast, dat het gezinsin in zijn bedoeling lag, een oproep tot dienstweigering te doen hooren. "Wij moeten eerbied voor de wet hebben, een wet die als een sieraad de Dienstweigeringswet bevat. Dat betekent een stuk gewetensvrijheid, dat Nederland zich ruim een kwart eeuw geleden heeft verworven".

" Een der voornaamste taken van de leerkracht is het "op-scherpen" van het geweten der jeugd. Dit is een apart vak, doch het gehele optreden moet er van doordrenkt zijn. De leerkracht moet trachten, het geweten te leren, zuiver te reageren.

" Een geheel nieuw gezichtspunt van de laatste tijd is, dat de staat ook zo'n geweten blijkt te bezitten, waaraan herhaaldelijk wordt geklopt, o.a. door de UNO aangaande de Indonesische kwestie. Deze zienwijze rekent dus af met de souvereiniteitsidee van de staat.

" Ook Kerk en Vrede ziet het als zijn taak, aan het geweten van de staat te appelleren. Het reformeren van de Kerk in dit opzicht heeft het hiertoe gehoopt.

" Bij zijn taak, het geweten der jeugd te vormen, moet de leerkracht ook de vredesgedachte ontwikkelen, juist daar de jonge man zo sterk beheerst wordt door de zucht naar macht en geweld.

" En geweld is geen macht, slechts bezieling is macht! Wij hebben een drietal wapens: de V 1 der verantwoordelijkheid, de V 2 van het vertrouwen en de V 3 der vrede."

STAKINGEN.

Deze maand heeft in Utrecht een tweetal stakingen gebrocht.

In de eerste plaats, de volstrekt plaatselijke staking bij de "Batterijenfabriek Herberhold". Op 16 Mei waren 120 meisjes in staking gegaan. In aanleiding daarvan enige maatregelen van de bedrijfsleiding, welke inhielden:

- a. niet meer verstrekken van een extra weekloon per maand;
- b. niet meer verstrekken van melk en koffie;
- c. opheffen der kinderbewaarplaats, ingesteld met het oog op de kinderen van werkende vrouwen.

Onderhandelingen tussen de stakingsleiders en de bedrijfsleiding hadden aanvankelijk geen resultaat. Eerst toen de eigenaar Herberhold, die als collaborateur onder beheer stond, en zich dus niet met de leiding mocht bemoeien, bij het Centraal Beheersinstituut een machtiging had verworven om te mogen ingrijpen, werd op 19 Mei de staking volledig opgeheven; op 17 en 18 Mei waren velen al weer aan het werk gegaan. De koffie- en theeverstreking, almede de orèche werden gehandhaafd, de uitbetaling van een week extra loon per maand is echter tot nader order uitgesteld.

De E.V.C. had door middel van een oproep tot het personeel om op haar (E.V.C.)kantoor de kwestie te komen bespreken, aldaar plm. 30 personen weten te verzamelen.

Door de directie is echter geweigerd om met de E.V.C. te onderhandelen. Wel wenste men te spreken met de vertegenwoordigers van het personeel. Zowel van directie- als van personeelzijde is hier "enig water in de wijn gedaan". De stakingsdagen werden uitbetaald, maar moesten bij afbetaling worden terugbetaald. Een vanwege de E.V.C. verspreid pamflet alsof de staking was gewonnen, is dás sterk tendentius.

Verder werd alhier van 11 tot 24 Mei gestaakt door ongeveer een 100-tal stucadoors, als uitvloeisel van elders plaatsvindende stucadoorsstakingen. Deze staking verliep vrij spoedig en zonder incidenten of politieke bijzonderheden.

Van overige ter zeke dienende organisaties, groeperingen of acties valt deze maand niets te vermelden.

GEFLEN:

60-63020 ④ 49. ✓
G E H E I M.

Verbinding: 19
A/14 no 666'49 div.

Datum: 5-7-49

Volgno. 65577

7 JULI 1949

Onderwerp: Bond van Wereldburgers.

ACD

Ter voldoening aan de inhoud van Uw schrijven no.63020 d.d. 25-6-49, betreffende de Bond van Wereldburgers, wordt als volgt gerapporteerd:

Voor zover dezerzijds bekend is, bestaat de "Bond van Wereldburgers - Sectie Holland " alleen uit de afdeling Utrecht.

5521 X
694 X
Als stichter hiervan moet men de bekende GEORGE OVER-
STEEGEN, geb. te Amsterdam 31-1-02, beschouwen. Deze richtte omstreeks October 1948 de "Partij van de kleine Man" op, waarin vooral de kleine neringdoenden waren opgenomen. Aanvankelijk zou deze partij aan de verkiezingen voor de gemeenteraad te Utrecht deel nemen (zie maandoverzicht October 1948, no. E/5-818'48 van Verb. 19). Kenmerkend voor de richting, waarin deze partij zich bevoog was, dat zij zich bij monde van George Oversteegen op een vergadering uitsprak vóór een candidatuur van de communist HENDRIKUS JOHANNES BASTIAANSE, geb. te Utrecht 15-10-96, die bij de laatst gehouden verkiezingen voor de gemeenteraad van Utrecht lijststaanvoerder was van de Sociaal Democratische Partij. (Zie ook maandoverzicht November 1948; no. E/5-945'48). Van de "Partij van de kleine Man" werd nadien niets meer vernomen, doch -gelet op de namen van de ondertekenaars van de kandidatenlijst van de Bond van Wereldburgers - zou men kunnen opmaken, dat laatstgenoemde Bond een voortzetting is van de Partij van de kleine Man. Vermoedelijk is de tot een uitgebreider publiek sprekende naam "Bond van Wereldburgers" gekozen om de aanhang te vergroten. Bij de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen wist de Bond 966 stemmen (ruim 1/3 van de kiesdeler) op zich te verenigen, welk aantal te gering was om een zetel in de Raad te verwerven.

Het aanwezig zijn van een vertegenwoordiger van de Bond van Wereldburgers op een vergadering in het CPN-gebouw te Utrecht (zie hiervoor rapport C/1-559'49 dd 30-5-49) zou eveneens op een samenwerking met de CPN wijzen. In deze vergadering werd van C.P.N.-zijde de Bond van Wereldburgers beschouwd als behorende tot een bloc waarbinnen de C.P.N. een dominerende positie inneemt.

Omtrent doel en strekking van de Bond van Wereldburgers kan nog verwezen worden naar de daaromtrent gegeven uiteenzetting door Drs. PIETER JOHANNES MATTIJSEN BOS (zie rapport C/14-249'49 div. dd 10-3-49). Naar buiten tracht men wel de indruk te wekken, dat de Bond van Wereldburgers nauw verwant is aan de Wereld Federalisten Beweging. Op een vergadering van de Bond van Wereldburgers beweerde de bekende CAROLINA VAN CAUTEREN, dat zij in Parijs Carry Davis had gesproken en dat deze haar had beloofd naar Nederland te komen om voor de B.v.W. te spreken.

Dit laatste werd echter in een vergadering van de Wereldfederalisten door een der bestuursleden met de meeste nadruk tegengesproken. De indruk wordt gewekt dat het leunen van de Bond van Wereldburgers tegen de Wereld Federalisten Beweging geschiedt met het oogmerk profijt te trekken uit de opgang van die Beweging en daarmee eigen gelederen te versterken.

Betreffende meergenoemde Drs Bos kan nog worden vermeld, dat hij in December 1945 leider was van een nieuwe politieke groepering "Nederlandse Herziene Democratie", een zeer onduidelijke organisatie die in Juli 1946 reeds wegens gebrek aan belangstelling werd opgeheven. Begin 1949 richtte Drs. Bos een schrijven aan de Minister van Justitie met het verzoek, te willen bevorderen dat Carry Davis geen moeilijkheden zou ondervinden als hij zich naar Nederland wilde begeven om daar voor zijn doel te spreken.

Voor de namen, personalia en politieke antecedenten van de dezerzijds bekende leden en bestuursleden moge ik U verwijzen naar het afschrift van bijgaand rapport, hetwelk op 14 Mei l.l. werd toegezonden aan de Procureur Generaal te Amsterdam, op diens verzoek. Dit verzoek hield verband met de mogelijke komst naar ons land van de vreemdeling Carry Davis.

Bijlage: afschrift rapport
aan P.G.-A.dam.

GEZIEN:
Wij

Onderwerp: Bond van Wereldburgers.

R A P P O R T

Naar aanleiding van het schrijven van de heer Procureur Generaal, fgd Directeur van Politie te Amsterdam, d.d. 13-4-49, no. P.319/49 met bijlagen, kan, in verband met het "Voorlopig Comité" van de "Bond van Wereldburgers", sectie Holland, het volgende worden gerapporteerd:

0373
1. Mej. van Kouteren.

Haar volledige personalia luiden:

CAROLINA VAN CAUTEREN, geb. te Antwerpen 30-5-98, verpleegster en godsdienst R.K., gescheiden van Marinus Jacobus van Eijk, wonende te Utrecht, Lange Jansstraat 13 bis.

Bijnamen: "Tante Lien" en "Belzelien".

Zij is lijststaanvoester, tevens ondertekenares van de candidatenlijst van de Bond van Wereldburgers, welke is ingediend in verband met de in Juni a.s. te houden gemeenteraadsverkiezingen te Utrecht. Voor zover bekend bestaat bovengenoemde Bond, sectie Holland, alleen te Utrecht. Er werd tot op heden slechts één openbare vergadering van deze Bond gehouden, en wel op 9-3-49 te Utrecht, waar slechts 40 personen aanwezig waren. Op deze bijeenkomst zou Mej. v. Cauteren spreken over het onderwerp: "Wereldburgers achter het IJzeren Gordijn". Onder het voorwendsel keelpijn te hebben, probeerde zij eerst haar rede door een ander te laten voorlezen. Toen dit niet gelukte nam zij eindelijk zelf het woord. Zij sprak overal over, behalve over het aangekondigde onderwerp; in ieder geval over dingen die niet het minste onderlinge verband vertoonden. Woorden als "grote rotzooi" en "smerige rommel" werden meerdere malen door haar gebruikt.

Zij liet ook uitkomen dat zij in Parijs was geweest en daar Carry Davis had gesproken. Deze zou haar hebben beloofd dat hij naar Nederland zou komen om voor de Bond te spreken. (In een later te Utrecht gehouden vergadering van de Wereld Federalisten Beweging, werd dit met nadruk tegengesproken door de voorzitter van deze Beweging, Petrus Franciscus Kremers, geb. te Eindhoven 20-8-14 en wonende te Amsterdam. Volgens laatstgenoemde zou Davis uitsluitend spreken voor de W.F.B.).

Mej. v. Cauteren treedt op als verpleegster-begeleidster van diverse transporten van de internationale transportcolonne van het Rode Kruis en van de World Friendship Association. In Jan. 1949 vertrok zij naar Polen, vermoedelijk in opdracht van de U.N.A.C. om aldaar een 5-jarig kind van een inwoner uit Utrecht te halen; "zij alleen was hierin geslaagd".

Verder is zij nog werkzaam voor de Unie van Vrouwelijke Vrijwilligers en verkocht zij destijds in een reclamewagen op het Stationsplein te Utrecht de zg "Dam.certificaten". Ook had zij een stand op de indertijd te Utrecht gehouden legertentoonstelling.

Zij geeft voor, dat haar gewezen echtgenoot ingenieur is. Het schijnt vrij zeker te zijn, dat deze haar maandelijks met een niet onaanzienlijk bedrag steunt. Mogelijk komt hiervan het verhaal dat zij in Bilthoven eigenares is van meerdere percelen.

Zij is echt het type van een "Bels". Door haar vlotheid en haar typisch Vlaams accent geniet zij een zekere populariteit; haar gesprekken raken echter meestal kant noch wal. Voor het geval zij in de gemeenteraad van Utrecht wordt gekozen, kan met recht worden gesproken van een "had-je-me-maar"figuur. Zij heeft veel omgang met mannen. Hoewel bij de afd. Zedenpolitie te Utrecht geen bijzonderheden omtrent haar bekend zijn, moet haar zedelijk gedrag niet al te hoog worden aangeslagen; jaren geleden stond zij bekend als "drinkmeisje".

2. G. Overstege.

5521

Zijn volledige personalia luiden:
GEORGE OVERSTEEGEN, geb. te Amsterdam 31-1-02, boekhandelaar, godsdienst N.H., gehuwd met Aaltje Bijl, geb. te Hilversum 23-2-08, wonende Mariastraat 30 te Utrecht.

Van hem is het volgende bekend:
Hij is lid van de "Neo Woodbrokers", secretaris afd. Utrecht van de "Friends of America", no.2 op de kandidatenlijst van de Bond van Werelburgers voor de gemeenteraadsverkiezingen te Utrecht en tevens ondertekenaar van deze lijst;

voorts is hij geabonneerd op "De Tribune".

Het Tribunaal te Utrecht veroordeelde hem tot 7 maanden internering met aftrek en f 750 boete (vonnis van 24-7-46), op grond van het feit dat hij als N.S.B.er anti-communistische radio voordrachten hield.

De in October 1948 te Utrecht opgerichte "Partij van de kleine Man" vermeldt Oversteegen als lijststaanvoerder. Bij monde van Oversteegen zou deze partij zich hebben uitgesproken ten gunste van de candidatuur Bastiaanse. Laatstgenoemde is oud-CPN-er en thans lijststaanvoerder van de Sociaal Democratische Partij te Utrecht. Zelfs deze wenst niets uitstaande te hebben met de dubieuze organisatie van de heer Oversteegen.

Oversteegen ontplooipte te Haarlem, waar hij destijds woonde en (communistisch) lid van de gemeenteraad was, meermalen heftige activiteit tegen het wettige gezag. Op grond hiervan kwam hij herhaaldelijk in conflict met de politie en is hij zodoende meermalen gearresteerd. Hij was lid van diverse extremistische organisaties en vertrok in 1931 naar Moskou, waar hij een militaire opleiding kreeg van het Rode Leger en deelnam aan verschillende legerparades op het Rode Plein. Hij werd lid van de Nederlandse Sectie van de Moskouse Internationale op de Leninschool van de Internationale Communistische Partij. Voor radio Moskou hield hij in 1931 en '32 voordrachten.

Te Utrecht bezocht hij meermalen CPN-vergaderingen.

In zijn woning was (of is) gevestigd de Loge "Verdraagzaamheid" van de International Debating Club.

Hij was een der oprichters van de "Vrije Vriendenkring" en betuigde zijn sympathie voor Sanches naar aanleiding van diens arrestatie in Suriname, waar laatstgenoemde een staatsgreep had voorbereid.

Oversteegen kan worden genoemd "een politiek avonturier van de eerste soort".

3. T.Koff.

Volledige personalia:

X | ANTOON HENDRIK DE KOFF, geb. te Utrecht 11-7-25, gehuwd met Geesje Catharina Duijser, geb. te Waarder 17-1-27, wonende Oosterstraat 1 te Utrecht.

Hij is werkzaam op het kantoor van de stations-restauratie te Utrecht en is ondertekenaar van de kandidatenlijst van de Bond van Wereldburgers voor de gemeenteraadsverkiezingen 1949 te Utrecht.

Verdere bijzonderheden zijn omtrent hem tot op heden niet bekend geworden.

4. P.J.M. Bos.

Zijn volledige personalia luiden:

XI Drs. PIETER JOHANNES MATTIJSEN BOS, geb. te Baarn 12-11-04, godsdienst N.H., gehuwd met Paula Theresia Veronica Meschenmoser, geb. te Constanz 26-3-11, wonende Julianawag 158 te Jutphaas.

Bos was in December 1945 leider van een nieuwe politieke groepering, zich noemende "Nederlandse Herziene Democratie". Volgens een toendertijd uitgegeven pamflet waren de grondslagen dezer organisatie "eeuwenoude waarheden, toegepast volgens nieuwe methode; alle levenswetten gerangschikt volgens universele organisatiewetten (?!). Welke wegen bewandeld werden om de gepropageerde doeleinden te bereiken is nimmer duidelijk geworden. In Juli 1946 werd de beweging wegens gebrek aan belangstelling opgeheven.

Hij was aanvankelijk secretaris van het Voorlopig bestuur van de Bond van Wereldburgers, doch schijnt dit thans niet meer te zijn.

Hij hield in een openbare vergadering van deze bond te Utrecht op 9-3-49 een betoog, waarin hij o.m. sprak over het "chemisch denken" (?), diverse stelsels en natuurwetten. Later werd medegedeeld dat een psychiater hem gedurende zijn rede had geobserveerd en hem had aangeraden als secretaris te bedanken, hetgeen volgens zegsman prompt geschiedde.

Het doet overigens ook eigenaardig aan, dat hij zich noemt en ook steeds schrijft - o.m. in zijn brief gericht aan de Minister van Justitie - MATTIJSEN BOS, terwijl alleen BOS zijn achternaam is.

Verdere bijzonderheden zijn omtrent hem niet bekend.

Utrecht, 14 Mei 1949.

Verb. 19
Datum: 20-6-49
A/14 no 638'49

Huis aan huis verspreid te Utrecht.

Volgno.

24 JUNI 1949

ACD/64031

a f s c h r i f t.

E E N B E R O E P

op het gezond verstand.

Als men de leuzen en beloften van de, aan deze Raadsverkiezing deel nemende partijen zou geloven, dan bestaat de Raad nu alreeds uit goedwillende engelen in mensengedaante. Dit spelletje van veel beloven en weinig geven spelen de politieke partijen ook nu weer, al is er dan van deze zelfde staalkaart van beloften en leuzen, ons in het verleden gepresenteerd, niets of weinig terecht gekomen. De gevleugelde woorden van de 17e eeuwse dichter Vader Cats blijven nog steeds van kracht, zolang er geen Wereldburgers in de Raad zitten:

ZIJ DRONKEN EEN GLAS,
EN DEDEN EEN PLAS
EN LIETEN 'T ZOALS HET WAS.

Laat U dit keer niet bij de neus nemen, maar geef Uw stem de volle waarde door haar uit te brengen op de enige lijst waarvan de kandidaten niets beloven maar doen.

WEES VOOR UW

NAASTEN EEN ZEGEN,

STEMT TANTE LIEN

VAN LIJST NEGEN.

Niet met rechts naar de ondergang,
Niet met links naar de dictatuur,
Maar recht uit met de Wereldburgers
Van lijst 9 naar een betere wereld.

Foto van Mej.
C.v. Caution
in verpleegsters-
costuum.

WORDT LID VAN DE BOND VAN WERELDBURGERS

Contributie 50 cent per maand

Verbeter de wereld en begin bij jezelf! Leer Esperanto!

Uitgave: Bond van Wereldburgers - Mariastraat 30 Utrecht -
Boekentoko.

Handwritten signature:
Lien

's-Gravenhage, 25 Juni 1949.

B.

No. 63020.

Uw schrijven C/14 no. 540'49 Div.

d.d. 25-5-1949.

Onderwerp: Bond van Wereldburgers.

GEHEIM

M 65578

VI. RD.3

Naar aanleiding van Uw tersijde vermeld schrijven noge ik U verzoeken mij nadere, uitgebreide inlichtingen te willen doen verstrekken omtrent de Bond van Wereldburgers.

Ik zal daarbij gaarne vernemen wat het doel en de strekking is van de Bond, waar afdelingen zijn gevestigd enz., terwijl ik het op prijs zal stellen in kennis te worden gesteld met de namen, personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens van de leden van het hoofdbestuur.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcornmissaris van Politie
te
DEENH.

L.L. van Laere.

B.63020.

1.

VI. RD.2

UNGEDEUPT

10 Juni

9.

Openbare vergadering, belegd door de
Raad van Heraldbeurken, gehouden op
23 Mei 1949 te Utrecht.

GEHEIM

Te Uwer informatie heb ik de eer U hierbij aan te bieden
afschrift van een verslag van bovengenoemde vergadering, naar
de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moeg worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens Genee!

Aan de Heer
Hoofd der Afd. Jb
van de Generale Staf,
Juliana-kazerne,
te
LA-HAYENHAGE.

J.G. Grabbendam.

Openbare vergadering, belegd door de Bond van Wereldburgers,
gehouden op 23 Mei 1949 te Utrecht.

Deze vergadering, waarin GEORGE OVERSTEEGEN (geb. 31-1-1902 te Amsterdam, wonende Mariastraat 30 te Utrecht) zou spreken over het onderwerp: "Twintig miljoen wereldburgers - wat nu?", was in de plaatselijke dagbladen van 20 Mei 1949 bekend gemaakt.

Aanwezig waren 31 belangstellenden, waaronder een le Luitenant en een Korporeaal der Kon. Landmacht.

De Franse vlag en de Esperanto-vlag waren ter versiering in de zaal aangebracht.

Te 20.25 uur werd de vergadering ingeleid door de voorzitter, die voorop stelde dat in deze naoorlogse tijd het gemis aan onderling vertrouwen en een grote mate van apathie als algemeen verschijnsel sterk op de voorgrond traden. Met vreugde viel echter te constateren dat het aantal ingekomen sympathiebetuigingen met het streven van de Bond zeer groot is. Spreker wees er met klem op dat voor dit streven de gehele persoonlijkheid wordt gevraagd. Hij zeide, overtuigd te zijn dat wanneer de heer Davis te zijner tijd in Utrecht zal verschijnen zeer zeker de gehele "Tivoli"-zaal gevuld zal zijn. De tijd, dat Garry Davis in Utrecht zijn vrienden zal bezoeken, nadert snel, meende spreker. Hij besloot zijn inleiding met te wijzen op de financiële zorgen van de Bond en gaf daarna het woord aan GEORGE OVERSTEEGEN.

OVERSTEEGEN begon zijn rede met erop te wijzen dat heden, nu de wereld als het ware in duigen ligt, het zeer moeilijk is iets nieuws bij de massa ingang te doen vinden. Velen toch nemen het standpunt in van "de kat uit de boom kijken". De idee Wereldburgerschap klinkt nieuw doch bestond en leefde al lang voordat Davis ervoor in de bres sprong. Thans zien wij o.a. dat de Europese federatieve gedachte vorm aanneemt, waarin de gedachte van vervaging der grenzen aanwezig is. Wij, wereldburgers, moeten over de grenzen, ook die van ras-, godsdienst- en politiek verschil heen zien. Wij roepen een halt toe aan het uitbuiten van de ene mens door de andere.

Na 1918 was de algemene leuze: nooit meer oorlog. Thans, na een tweede nog verschrikkelijker wereldramp, is deze beweging dood. Wij zien dat 80% van hen die voor de vrede vechten, generaals zijn. Spreker noemt dit niet de goede soort daar generaals slechts nodig zijn in oorlogstijd. Hadden wij na 1918 gedaan wat wij thans willen doen, dan zou men zich in 1939 nog wel eens hebben bedacht alvorens men overging tot het ontketenen van een oorlog.

Spreker zeide, verontwaardigd te zijn over de wijze waarop de pers zich uitte over Davis, nl. dat deze Davis artist zou zijn geweest in een nachtkroeg in New Jersey. Laat dit zo zijn. Wij gaan verder. Davis heeft als vliegerofficier enthousiast deelgenomen aan de bombardementen op Berlijn, totdat hij zag dat door een fosforbom welke hij in duikvlucht neerwierp, burgers, vrouwen en kinderen, als fakkels brandden. Hij keerde met de nog in zijn bezit zijnde fosforbommen terug en wierp ze in de Noordzee alvorens in Engeland te landen. Daar aangekomen, bedankte hij openlijk, onder bijval van andere officieren, voor de eer om brandbommen te werpen op weerloze burgers onder de burgerbevolking.

Wat de pers schreef is een insinuatie aan het adres van Davis en een democratische pers onwaardig.

Spreker memoreerde het bestaan van de Volkenbond als bezwering van het oorlogsgevaar. Hij gaf als zijn mening te kennen dat het vertrouwen in een bond op die basis een groot gevaar in zich houdt, ongeacht of dit een bond is van rode, zwarte of groene imperialisten.

Wij zijn als wereldburgers in de grond der zaak anti-militaristen, verklaarde spreker.

Wanneer iemand de landsgrens passeert voelt ieder de onzin aan van het moeten voldoen aan formaliteiten die de ene mens van de andere scheiden.

Ook zijn wij anti-kapitalisten; wij zijn socialisten. Wanneer men in het algemeen de naam Christenen hoort, wordt niet gedacht aan Christus doch wel aan de handelingen van het Christendom. Welke deze zijn is duidelijk te onderkennen, bv. als men denkt aan de zegening der wapenen in een oorlog door een der grootste kerken der godsdienst. De grondlegger van het Christendom stelde als hoogste gebod Uw naaste lief te hebben als uzelf. Zo gaat het meestal, het begint gezond, doch al spoedig komt de mot erin, aldus spreker.

Wij zijn dankbaar voor het feit dat Prins Willem van Oranje, ondanks godsdienstverschillen in die tijd, de bevrijder werd van het juk van Alva. Het gaat niet in de eerste plaats om een hemel in de toekomst, doch om het begrip dat wij moeten strijden tegen het onrecht. Dit was ook het beginsel van deze grote uit het Oranjehuis. Wat wij in het Christendom zien, constateren wij ook in de politieke partijen. Men verliest de solidariteit uit het oog. Wanneer de Christenen, de socialisten, de Stalinisten en andere "-isten" geen begrip blijken te hebben dat zij moeten staan op het platform der naastenliefde, dan staan zij niet naast ons. Nogmaals, de opgaaf van Christus is de beoefening der naastenliefde.

Het moderne kapitalisme heeft het bewijs geleverd niet in staat te zijn de grote massa te eten te geven. Er zijn al uitlatingen dat er over 1ste a 2 jaar geen werk meer is voor 1/4 miljoen mensen in ons land. De crisis treedt weer op en de oorlogsbrand-strichters zullen zeker weer gereed staan om aan de vuurgod te offeren. Wanneer men aan de mensen van alle landen, zonder uitzondering, vraagt: wil je oorlog?, dan zal het antwoord zeker "neen" klinken.

Wij, Wereldburgers, staan erop dat wij een zetel in de gemeenteraad zullen krijgen. De P.v.d.A-ers en Oude S.D.A.P.-ers staan volgens het "Vrije Volk" spottend tegenover een dergelijke vertegenwoordiging van onze Bond. Spreker trekt ten aanzien daarvan een parallel tussen het liberalisme en het opkomende socialisme in het verleden en de houding welke de z.g. democratische pers aanneemt tegen het voornemen der wereldburgers in de gemeente Utrecht. Wij vormen geen politieke partij en zien het gevaar ener massabeweging in, omdat daarin het zelfdenkend gedeelte gevaar loopt door de meelopers en overlopers te worden benadeeld. Wij, wereldburgers, zijn geen nalopers; wij vechten - ieder voor zich - voor de vrede.

De Amerikaanse oud-strijders, de kleine man, brachten een miljoen dollar bijeen voor Davis. Deze mensen weten wat het waard is om herhaling van een ramp te voorkomen. In de Balkan-landen moet het gaan dagen, al moeten wij daar nog zwijgen. In die landen zouden wij, zo wij spraken, onmiddellijk worden gedood. Spreker zegt, een jaar in het Bolsjewistische Rusland te zijn geweest en veel van het Russische volk te hebben gezien. De mentaliteit van dit volk is vredelievend en goed. Het wereldburgerschap moet door het IJzeren Gordijn heen breken en zal dan ook bij dat volk diepe weerklank vinden. Men ziet, dat de een met dollars, de ander met de rode vlag de massa onderdrukt. -3-

Eerlijkheid schijnt in de politiek geen tehuis te hebben. Daar doen wij bij de a.s. verkiezingen niet aan mee. Wij vormen een kleine groep, doch weten dat wij diep verankerd zijn in de Utrechtse bevolking.

Spreker breekt ten aanzien van de a.s. gemeenteraadsverkiezingen een lans voor "Tante Lien" (Mej.v.Cauteren), al zijn de wereldburgers volgens spreker geen zeteljagers. Wij zullen in de raad progressieve arbeid hebben te verrichten. Wij zullen het daarheen moeten leiden, dat het Esperanto op de scholen verplichtend wordt gesteld. Voorts moeten wij bevorderen dat wederkerige uitzending naar andere landen plaats vindt. In onze bond onderkennen wij geen zg. bezitters. Hadden wij deze wel in ons midden, dan zien wij daarin een gevaar voor ons principe. Wij zullen werken van onder-op, in tegen stelling tot de Wereldfederalisten, die werken van boven af. Op 12 Januari 1949 is er voor Davis bij de Minister om toestemming verzocht om hier te lande te worden toegelaten zonder paspoort, waartegen bij de Minister bezwaren bestaan. Tot op heden is nog geen toestemming verleend. Davis zeide: "Als ik mijn vrienden in Holland wil bezoeken, doe ik dit zonedig ook zonder paspoort". Weigert de regering, dan hebben wij de middelen om hem toch in ons midden te brengen. Daar kan "Tante Lien" borg voor staan, roept spreker uit !! Men ziet in Davis de man niet meer met de versierse-len, door de bombardementen verdiend. Was dit wel zo, dan zou hij wellicht door H.M. de Koningin zijn ontvangen.

Er is geen andere keus dan mens te zijn of zich op het pad der onmenselijkheid te begeven. Thans worden de atoombommen aan de lopende band gemaakt. Spreker uit het vermoeden dat Amerika en Rusland druk bezig zijn met voorbereidingen tot vernietiging en dringt er met klem op aan lid te worden van de Bond van Wereldburgers ter bestrijding van dit gevaar. Wij kunnen wel huilen om de ellende in de concentratiekampen tijdens en na de bezetting, doch dit heeft geen nut. Aan de orde is thans te redden wat te redden is. Weten wij elkander op deze basis niet te vinden, dan is ondergang zeker. Spreker herinnert aan de eenheid tijdens de bezetting. Die eenheid bestaat thans niet meer. Men staat vol wantrouwen tegenover politiek en godsdienst, wat niet te verwonderen is.

Wie de bourgeoisie vertrouwt, graaft zijn eigen graf. Wij zien thans dat de kleine middenstand tot ondergang gedoemd wordt. De arbeidersklasse staat voor grote verslechteringen in de maatschappij. Wij zien dat fruit en groenten vernietigd worden; de uien in Zeeland gaan dezelfde weg. En dat terwijl in nabuurlanden honger en gebrek heerst.

Hier denkt men, wanneer men de pers leest, dat de communisten in China vooruit gaan. Doch men vergeet dat dit zonder communisme ook het geval zou zijn geweest, aangezien de opstand gerechtvaardigd wordt door het uitbuitingsregiem van Tsjang Kai Sjek. De tijd moet spoedig bereikt zijn dat wij niet meer zullen marcheren voor Rusland of Amerika.

Van individuele dienstweigering verwacht spreker niet veel. De juiste weg in deze moet door de massa worden bewandeld. Wij moeten een massa vormen in de grote grauwe massa. Het wereldburgerschap zal zich zeker doorzetten, overal.

Spreker memoreert vervolgens het afschudden van het Tsaristische juk door het Russische volk. Thans erkent de staat daar echter de

-4-

bevochten vrijheid niet meer. De mensen die zich daar verzetten, gaan allen dezelfde weg, naar Siberië.

De Amerikaanse democratie ziet Davis niet gaarne. Over vrijheden gesproken, mogen wij blij zijn dat wij Willem van Oranje hebben gehad. De socialistische strijd herdenken wij omdat deze ons de vrijheden van thans heeft gegeven. Voor dictatuur, in welke vorm ook, bedanken wij!

Deze vrijheid wordt volgens spreker niet gediend door een pers als het "Vrije Volk" die insinuaties plaats ten nadele van hen die hun opvattingen ingang zullen doen vinden. Het is een klein kunstje om in het duister "Tante Lien" of mij aan te vallen om hetgeen wij waren of gedaan hebben.

Aan het slot van zijn betoog wijst spreker op de mogelijkheid door invulling van een reeds verstrekt formulier zich als lid op te geven tegen een contributie van f.0,50 per maand.

Hierna werd een pauze van een kwartier aangekondigd. Gedurende de pauze kon men schriftelijk vragen indienen.

Na de pauze werd het eerst het woord verleend aan de heer SLIJPER, voorzitter van de Bond van Arbeiders Esperantisten, die in een kort en zakelijk betoog deelname aan een cursus esperanto propageerde.

Voorts werd door een der bestuursleden van de Bond van Wereldburgers een motie ingediend, behelzende het verzoek aan Zijne Excellentie de Minister, te bevorderen dat belemmeringen betreffende de komst van Davis hier te lande ter bevordering van de wereldvrede worden weggenomen. Deze motie werd aangenomen.

Nadat Oversteegen enkele vragen beantwoord had, hield hij ten slotte nog een lofzang op de vrijheid in Holland, waar men zich vrij kon uitspreken ook al was er politie in de zaal, in tegenstelling met Rusland, de Balkan en Franco Spanje.

"Het ligt aan ons deze vrijheid te waarderen", besloot spreker.

Verbinding: 19
C/14 no. 540'49 Div.

Datum: 30-11-1949

Onderwerp: Openbare contactsamenkomst, belegd door de Bond van Wereldburgers op 23-5-49 ten 20 uur in cafe "De Poort van Kleef" aan de Mariaplaats te Utrecht.

Deze vergadering, waarin GEORGE OVERSTEEGEN (geb. 31-1-02 te Amsterdam, wonende Mariastraat 30 te Utrecht) zou spreken over het onderwerp: " Twintig millioen wereldburgers - wat nu ?", was in de plaatselijke dagbladen van 20-5-49 bekend gemaakt.

Aanwezig waren 31 belangstellenden, waaronder een 1e Luitenant en een korporaal der Kon. Landmacht en vier vrouwen, onder wie zich bevond Mej. CAROLINA VAN GAUTEREN (geb. te Antwerpen 30-5-98, wonende L. Jansstraat 13 bis te Utrecht, lijstaanvoerster van deze Bond i.v.m. de a.s. gemeenteraadsverkiezingen te Utrecht.

Zaalcapaciteit: 60 personen.]

De Franse vlag en de Esperanto-vlag waren ter versiering in de zaal aangebracht.

Ten 20.25 uur werd de vergadering ingeleid door de voorzitter (~~dezerzijds niet bekend - Verb. 19~~). Hij begon met een bijzonder woord van welkom te richten tot de vertegenwoordiger van de Sectie Holland der Bond van Wereldburgers en tot een vertegenwoordiger van de Arbeiders Esperantisten Wereldfederatie.]

(Spreker) stelde voorop dat in deze naoorlogse tijd het gemis aan onderling vertrouwen en een grote mate van apathie als algemeen verschijnsel sterk op de voorgrond traden. Met vreugde viel echter te constateren dat het aantal ingekomen sympathiebetuigingen met het streven van de Bond zeer groot is. Spr. wees er met klem op dat voor dit streven de gehele persoonlijkheid wordt gevraagd. Hij zeide, overtuigd te zijn dat wanneer de heer Davis te zijner tijd in Utrecht zal verschijnen zeer zeker de gehele "Tivoli"-zaal gevuld zal zijn. De tijd, dat Garry Davis in Utrecht zijn vrienden zal bezoeken, nadert snel, meende spreker. Hij besloot zijn inleiding met te wijzen op de financiële zorgen van de Bond en gaf daarna het woord aan GEORGE OVERSTEEGEN.

OVERSTEEGEN begon zijn rede met erop te wijzen dat heden, nu de wereld als het ware in duigen ligt, het zeer moeilijk is iets nieuws bij de massa ingang te doen vinden. Velen toch nemen het standpunt in van "de kat uit de boom kijken". De idee Wereldburgerschap klinkt nieuw doch bestond en leefde al lang voordat Davis ervoor in de bres sprong. Thans zien wij o.a. dat de Europese federatieve gedachte vorm aanneemt, waarin de gedachte van vervaging der grenzen aanwezig is. Wij, wereldburgers, moeten over de grenzen, ook die van ras-, godsdienst- en politiek verschil heen zien. Wij roepen een halt toe aan het uitbuiten van de ene mens door de andere.

Na 1918 was de algemene leuze: nooit meer oorlog. Thans, na een tweede nog verschrikkelijker wereldramp, is deze beweging dood. Wij zien dat 80% van hen die voor de vrede vechten, generaals zijn. Spreker noemt dit niet de goede soort daar generaals slechts nodig zijn in oorlogstijd. Hadden wij na 1918 gedaan wat wij thans willen doen, dan zou men zich in 1939 nog wel eens hebben bedacht alvorens men overging tot het ontketenen van een oorlog.

Spreker zeide, verontwaardigd te zijn over de wijze waarop de pers zich uitte over Davis, n.l. dat deze Davis artist zou zijn geweest in een nachtkroeg in New Jersey. Laat dit zo zijn. Wij gaan verder. Davis heeft als vliegerofficier enthousiast deel genomen aan de bombardementen op Berlijn, totdat hij zag, dat door een fosforbom welke hij in duikvlucht neerwierp, burgers, vrouwen en kinderen, als fakkels brandden. Hij keerde met de nog in zijn bezit zijnde fosforbommen terug en wierp ze in de Noordzee alvorens in Engeland te landen. Daar aangekomen, bedankte hij openlijk, onder bijval van andere officieren, voor de eer om brandbommen te werpen op weerloze slachtoffers onder de burgerbevolking. Wat de pers schreef is een insinuatie aan het adres van Davis en een democratische pers onwaardig.

Spreker memoreerde het bestaan van de Volkenbond als bezwering van het oorlogsgevaar. Hij gaf als zijn mening te kennen dat het vertrouwen in een bond op die basis een groot gevaar in zich houdt, ongeacht of dit een bond is van rode, zwarte of groene imperialisten.

Wij zijn als wereldburgers in de grond der zaak anti-militairisten, verklaarde spreker.

Wanneer iemand de landsgrens passeert voelt ieder de onzin aan van het moeten voldoen aan formaliteiten die de ene mens van de andere scheiden.

Ook zijn wij anti-kapitalisten; wij zijn socialistten. Wanneer men in het algemeen de naam Christenen hoort, wordt niet gedacht aan Christus doch wel aan de handelingen van het Christendom. Welke deze zijn is duidelijk te onderkennen, b.v. als men denkt aan de zegening der wapenen in een oorlog door een der grootste kerken der godsdienst. De grondlegger van het Christendom stelde als hoogste gebod uw naaste lief te hebben als uzelf. Zo gaat het meestal, het begint gezond, doch al spoedig komt de mot erin, aldus spreker.

Wij zijn dankbaar voor het feit dat Prins Willem van Oranje, ondanks godsdienstverschillen in die tijd, de bevrijder werd van het juk van Alva. Het gaat niet in de eerste plaats om een hemel in de toekomst, doch om het begrip dat wij moeten strijden tegen het onrecht. Dit was ook het beginsel van deze grote uit het Oranjehuis. Wat wij in het Christendom zien, constateren wij ook in de politieke partijen. Men verliest de solidariteit uit het oog. Wanneer de Christenen, de socialistten, de Stalinisten en andere "-isten" geen begrip blijken te hebben dat zij moeten staan op het platform der naastenliefde, dan staan zij niet naast ons. Nogmaals, de opgaaf van Christus is de beoefening der naastenliefde.

Het moderne kapitalisme heeft het bewijs geleverd niet in staat te zijn de grote massa te eten te geven. Er zijn al uitlatingen dat er over 1½ à 2 jaar geen werk meer is voor ¼ millioen mensen in ons land. De crisis treedt weer op en

de oorlogsbrand-stichters zullen zeker weer gereed staan om aan de vuurgod te offeren. Wanneer men aan de mensen van alle landen, zonder uitzondering, vraagt: wil je oorlog?, dan zal het antwoord zeker "neen" klinken.

Wij, Wereldburgers, staan erop dat wij een zetel in de gemeenteraad zullen krijgen. De P.v.d.A.-ers en Oude SDAP-ers staan volgens het "Vrije Volk" spottend tegenover een dergelijke vertegenwoordiging van onze Bond. Spreker trekt ten aanzien daarvan een parallel tussen het liberalisme en het opkomende socialisme in het verleden en de houding welke de z.g. democratische pers aanneemt tegen het voornemen der wereldburgers in de gemeente Utrecht. Wij vormen geen politieke partij en zien het gevaar ener massabeweging in, omdat daarin het zelf-denkend gedeelte gevaar loopt door de meelopers en overlopers te worden benadeeld. Wij, wereldburgers, zijn geen nalopers; wij vechten - ieder voor zich - voor de vrede.

De Amerikaanse oud-strijders, de kleine man, brachten een miljoen dollar bijeen voor Davis. Deze mensen weten wat het waard is om herhaling van een ramp te voorkomen. In de Balkan landen moet het gaan dagen, al moeten wij daar nog zwijgen. In die landen zouden wij, zo wij spraken, onmiddellijk worden gedood. Spreker zegt, een jaar in het Bolsjewistische Rusland te zijn geweest en veel van het Russische volk te hebben gezien. De mentaliteit van dit volk is vredelievend en goed. Het wereldburgerschap moet door het IJzeren Gordijn heen breken en zal dan ook bij dat volk diepe weerklink vinden. Men ziet, dat de een met dollars, de ander met de rode vlag de massa onderdrukt. Eerlijkheid schijnt in de politiek geen tehuis te hebben. Daar doen wij bij de a.s. verkiezingen niet aan mee. Wij vormen een kleine groep, doch weten dat wij diep verankerd zijn in de Utrechtse bevolking.

Spreker breekt ten aanzien van de a.s. gemeenteraadsverkiezingen een lans voor "Tante Lien" (mej. v. Caution), al zijn de wereldburgers volgens spreker geen zeteljagers. Wij zullen in de raad progressieve arbeid hebben te verrichten. Wij zullen het daarheen moeten leiden, dat het Esperanto op de scholen verplichtend wordt gesteld. Voorts moeten wij bevorderen dat wederkerige uitzending naar andere landen plaats vindt. In onze bond onderkennen wij geen z.g. bezitters. Hadden wij deze wel in ons midden, dan zien wij daarin een gevaar voor ons principe. Wij zullen werken van onderop, in tegenstelling tot de Wereldfederatie, die werkt van boven af. Op 12-1-1949 is er voor Davis bij de Minister om toestemming verzocht om hier te lande te worden toegelaten zonder paspoort, waartegen bij de Minister bezwaren bestaan. Tot op heden is nog geen toestemming verleend. Davis zeide: "Als ik mijn vrienden in Holland wil bezoeken, doe ik dit zonodig ook zonder paspoort". Weigert de regering, dan hebben wij de middelen om hem toch in ons midden te brengen. Daar kan "Tante Lien" borg voor staan, roept spreker uit !! Men ziet in Davis de man niet meer met de versierselen, door de bombardementen verdiend. Was dit wel zo, dan zou hij wellicht door H.M. de Koningin zijn ontvangen.

Er is geen andere keus dan mens te zijn of zich op het pad der onmenselijkheid te begeven. Thans worden de atoombommen aan de lopende band gemaakt. Spreker uit het vermoeden dat Amerika en Rusland druk bezig zijn met voorbereidingen tot vernietiging en dringt er met klem op aan lid te worden van

de Bond van Wereldburgers ter bestrijding van dit gevaar. Wij kunnen wel huilen om de ellende in de concentratiekampen tijdens en na de bezetting, doch dit heeft geen nut. Aan de orde is thans te redden wat te redden is. Weten wij el- kander op deze basis niet te vinden, dan is ondergang zeker. Spreker herinnert aan de eenheid tijdens de bezetting. Die eenheid bestaat thans niet meer. Men staat vol wantrouwen tegenover politiek en godsdienst, wat niet te verwonderen is.

Wie de bourgeoisie vertrouwt, graaft zijn eigen graf. Wij zien thans dat de kleine middenstand tot ondergang gedoemd wordt. De arbeidersklasse staat voor grote verslechtingen in de maatschappij. Wij zien dat fruit en groenten vernie- tigd worden; de uien in Zeeland gaan dezelfde weg. En dat terwijl in nabuurlanden honger en gebrek heerst.

Hier denkt men, wanneer men de pers leest, dat de commu- nisten in China vooruit gaan. Doch men vergeet dat dit zonder communisme ook het geval zou zijn geweest, aangezien de op- stand gerechtvaardigd wordt door het uitbuitingsregiem van Tsjang Kai Sjek. De tijd moet spoedig bereikt zijn dat wij niet meer zullen marcheren voor Rusland of Amerika.

Van individuele dienstweigering verwacht spreker niet veel. De juiste weg in deze moet door de massa worden bewandeld. Wij moeten een massa vormen in de grote grauwe massa. Het wereldburgerschap zal zich zeker doorzetten, overal.

Spreker memoreert vervolgens het afschudden van het Tsaris- tische juk door het Russische volk. Thans erkent de staat daar echter de bevochten vrijheid niet meer. De mensen die zich daar verzetten, gaan allen dezelfde weg, naar Siberië.

De Amerikaanse democratie ziet Davis niet gaarne. Over vrijheden gesproken, mogen wij blij zijn dat wij Willem van Oranje hebben gehad. De socialistische strijd herdenken wij omdat deze ons de vrijheden van thans heeft gegeven. Voor dictatuur, in welke vorm ook, bedanken wij!

Deze vrijheid wordt volgens spreker niet gediend door een pers als het "Vrije Volk" die insinuaties plaatst ten nadele van hen die hun opvattingen ingang zullen doen vinden. Het is een klein kunstje om in het duister "Tante Lien" of mij aan te vallem om hetgeen wij waren of gedaan hebben.

Aan het slot van zijn betoog wijst spreker op de mogelijk- heid door invulling van een reeds verstrekt formulier zich als lid op te geven tegen een contributie van f 0,50 per maand.

Hierna werd een pauze van een kwartier aangekondigd. Gedu- rende de pauze kom men schriftelijk vragen indienen.

* 1 Na de pauze werd het eerst het woord verleend aan de heer SLIJPER, voorzitter van de Bond van Arbeiders Esperantisten, die in een kort en zakelijk betoog deelname aan een cursus esperanto propageerde.

Voorts werd door een der bestuursleden van de Bond van Wereldburgers een motie ingediend, behelzende het verzoek aan Zijne Excellentie de Minister, te bevorderen dat belem- meringen betreffende de komst van Davis hier te lande ter bevordering van de wereldvrede worden weggenomen. Deze motie werd aangenomen.

Na de beantwoording van Oversteegen, enkele vragen,

[De volgende vragen werden gesteld en beantwoord:

1. Zekere R. Fik vroeg of het niet mogelijk zou zijn in de toekomst met politieke partijen tot een accoord te komen, om bij stemmenoverschot mogelijk te maken dat de Bond van Wereldburgers een zetel in de gemeenteraad krijgt.

Oversteegen antwoordde: De Wereldburgers moeten mensen vinden die zich volledig voor dit burgerschap uitspreken. Een gemeenteraadzetel moet worden veroverd en niet geschonken. Wij moeten progressief zijn.

2. Onbekende vraagsteller: Is de wens om Wereldburger te zijn en toch de Nederlandse nationaliteit te behouden, geen nonsens?

Oversteegen antwoordde dat ook Davis dit niet zo heeft bedoeld. Wereldburgerschap is primair, nationalisme secundair. Wanneer men oppervlakkig ziet, zou dan bijv. een SS-er de beste wereldburger zijn. Spreker zegt voor het verlies van zijn nationaliteit niets te voelen; dit zou verlies van de burgerrechten betekenen. Wij zien dit in het paspoortvraagstuk van Davis. Onze strijd ligt op het vlak der gelijkberechtigtheid van alle wereldburgers op elk gebied.

3. Heeft de Bond ook statuten en een reglement?

Antwoord van Oversteegen: De Bond is aangesloten bij de World Movement.

Voorts deelde hij mede dat in het Zuiden des lands onder de Katholieken enkele groepen zullen worden gevormd.

4. Welk verschil is er tussen de Bellamy-gedachte en het Wereldburgerschap?

Antwoord:

Bellamy voert de politiek van "het halve centje". Overigens, van ons standpunt beschouwen wij hen ook als wereldburgers. Alleen, zij zien alleen het kwaad in het geldbezit, terwijl wij de oorzaak zien in het menselijk egoïsme. Spreker ziet in het Humanisme het bindmiddel.

Spreker betreurt dat de grote massa zich nog niet bewust is wat er voor de deur staat. De crisis-theorie van Marx geldt nog steeds. Dit te erkennen betekent echter nog niet het aannemen van de gehele leer van Marx.

X | 5. De laatste vraagsteller, ARTHUR STAM, geb. te Kampen 14-72-26, wonende J.v. Scorelstraat 27 te Utrecht, pleitte voor de ontwikkeling der grote massa door lezingen, waarin hij een taak ~~de~~ Bond zag.

[Oversteegen] hield ⁱⁿ ten slotte nog een lofzang op de vrijheid in Holland, waar men zich vrij kon uitspreken ook al was er politie in de zaal, in tegenstelling met Rusland, de Balkan en Franco Spanje. Het ligt aan ons deze vrijheid te waarderen, besloot spreker.

[Aan het slot der vergadering, ten 23 uur, werd medegedeeld dat zich 6 leden hadden opgegeven.]

Hans
GEZTEN:

Volgno. 57463

Verbinding: 19
C/14 no. 249'49 Div.

Datum: 10-3-49
11 MRT 1949

afschijf in
P.D. 5521

Onderwerp: Openbare vergadering van de
Bond van Wereldburgers,
afd. Utrecht, gehouden op 9 maart 1949
ten 20 uur in café "De Poort van Cleef",
Mariaplaats 7 te Utrecht.

De bijeenkomst was aangekondigd in het "Utrechts Nieuwsblad" (neutraal) van 4-3-49 en het "Nieuw Utrechts Dagblad" (Parool) van 4-3-49.

De aankondiging hield in, dat Mej. C.v. CAUTEREN (alias "Tante Lien") zou spreken over het onderwerp: "Wereldburgers achter het IJzeren Gordijn".

Personalia: CAROLINA VAN CAUTEREN, geb. te Antwerpen 30-5-98, verpleegster-begeleidster, gescheiden van Marinus Jacobus van Eijk, wonende Lange Jansstraat 13 bis Utrecht (bijnamen: Tante Lien, Belzelien; over haar is meermalen gerapporteerd).

Aanwezig waren ongeveer 40 personen, waarvan 15 vrouwen, een zeer heterogeen gezelschap (zaalruimte plm. 50 pers.). Versieringen waren niet aangebracht, alleen bij de bestuurstafel was een rood-wit-blauwe vlag opgesteld.

Achter de bestuurstafel had een vijftal personen plaats genomen, t.w.

Drs. BOS, voornamen: Pieter Johannes Mattijssen, geboren te Baarn 12-11-04, wonende Julianaweg 158 te Jutphaas (secr. afd. Utrecht van de Bond van Wereldburgers), CAROLINA VAN CAUTEREN voornoemd, en een 3-tal onbekende personen.

Dit bleek het Voorlopig Comité te zijn.

Voor de aanvang der vergadering werd een levendig contact met deze personen onderhouden door GEORGE OVERSTEEGEN, geb. te Amsterdam 31-1-02, wonende Mariastraat 30, Utrecht.

Ten 8.10 uur werd de vergadering geopend door een onbekend manspersoon, die het woord verleende aan Drs. Bos.

Deze sprak ongeveer als volgt:

"Hoe moeten wij een wereldregering vormen? Hoe moet deze georganiseerd zijn om nooit meer oorlog te krijgen? Hier-toe moeten wij nagaan de verschillende oorzaken die tot oorlog leiden. Wat zijn de diepste oorzaken? Ik kom alleen met feiten, niet met meningen of opvattingen. Het eerste feit is: het chemische denken is over de gehele wereld gelijk (?-verb.19); het tweede feit: het denken op staatkundig en economisch gebied is niet gelijk. Dit laatste is vaak zeer tegenstrijdig, zodat we kunnen spreken van een chaotische visie. Dit verschil heeft grote gevolgen. Het derde feit is: iemand die niet kan denken staat gelijk met een idioot. Het handelen van de mens wordt door het denken bepaald. Men kan echter helaas fout denken.

De twee hoofdoorzaken van de oorlog zijn het stichten van grote rijken en het onderwerpen van andere volken. De mogelijkheden tot het ontketenen van oorlog zijn nog altijd aanwezig. Naast een stelsel van strijd is er nog de chaotische visie, de tegenstrijdigheid in alle mogelijke idealen. De grote vraag is nu: hoe komen we uit deze nachtmerrie? Is er een oplossing voor het stelsel van strijd? Wij, wereldburgers, antwoorden hierop bevestigend. Er is toch ook geen strijd tussen provincies onderling, wel

"tussen staten. Het stelsel van strijd dient te worden ver-
"vangen door een stelsel van vrede, hetgeen wij mogelijk
"achten. Kunnen wij een weg aangeven ter opheffing van de
"chaotische visie? Inderdaad is de kloof te overbruggen
"indien wij van dezelfde standpunten uitgaan. De natuur-
"wetten bieden een gemeenschappelijk standpunt. Hiervan
"dient het staatsstelsel te zijn afgeleid. Uit de machts-
"verhouding tussen burgers en staat ontstaan twee machten:
"de staat over de burgers en omgekeerd de burgers over de
"staat. Het gaat dan om de juiste opbouw der belangen.
"Alleen het volgen der natuurwetten kan een ongekende wel-
"vaart doen ontstaan en is waarborg voor een zuiver democra-
"tische staat.
"In 1950 worden de afgevaardigden voor het wereldcongres ge-
"kozen. Wij hebben de plicht ons bewust uit te spreken. Wilt
"U ons steunen met de gemeenteraadsverkiezingen, dan stelt
"U een daad voor de vrede. Doe in ieder geval iets, stel een
"daad".

Na deze, weinig duidelijke uiteenzetting, was het woord
aan C.v. CAUTEREN.

Zij beschikte over enige vellen papier waarop, zoals later
bleek, haar rede was getypt, doch maakte hiervan geen ge-
bruik. Met haar typisch accent en Vlaamse taal, vermengd
met Nederlandse en nu en dan, te pas en te onpas, Franse,
Engelse en Duitse woorden, had zij spoedig de lachers op
haar hand. Sommigen moedigden haar aan. Aan haar rede was
echter kop noch staart te vinden. Over het IJzeren Gordijn
werd niet gesproken. Zij was achter het IJzeren Gordijn ge-
weest en er woonden daar ook allemaal goede mensen. Iedereen
had haar geholpen, behalve de Nederlandse consul. (Na de
pauze sprak zij echter van een smerige rommel, grote rotzooi,
en rotzakken). Ze wist nog niet of ze wel in de gemeenteraad
kwam, maar ze had een heleboel vrienden en ze had maar 3500
stemmen nodig. En of men nu rood, wit of zwart was, ieder
moest wereldburger worden, dan kwam alles voor elkaar.
In Parijs had zij met Gary Davis gesproken. Zij had hem ge-
vraagd wat zijn doel was en toen had ze gezegd: "Ik zal je
wel een bietje helpen". In oorlogstijd had ze 1500 Neder-
landers uit Duitsland gehaald en bij haar thuis zaten 41
onderduikers. Als we mekaar helpen komen we er wel. Ze hebben
vaak gezegd dat ik slecht ben, maar ik help ze allemaal,
kan me niks schelen wie het is. Iedereen moet zich opgeven
en dan komen we er wel".

Hierna was er pauze. Er werden formulieren rondgedeeld
waarop men zich kon opgeven als lid.

Na de pauze was er gelegenheid vragen te stellen. Als eerste
gaf zich op: ARTHUR STAM, geb. te Kampen 14-12-26, wonende
J.v.Scorelstraat 27 te Utrecht. Hij bleek in geen geval een
vriend te zijn van de Bond van Wereldburgers en hield een
zeer diepzinnig betoog, waarvan geen der aanwezigen de juiste
bedoeling begreep. Hij had bijval van enige, kennelijk voor
dit doel meegebrachte personen. Deze komen waarschijnlijk
uit kringen van de Oude S.D.A.P. (Nader kan worden bericht
dat genoemde Stam tevens optrad als "promotor" op een ver-
kiezingsvergadering van de Oude SDAP te Utrecht in hotel
"Pomona" op 29-6-48, zie rapport C/1-490'48. Hij zorgde daar

afsluift
in O.D. 1170
an O.D. 448
pk

voor het tekenen van de presentielijst, het noteren van de namen van nieuwe leden, het waar nodig accentueren van 's sprekers betoog met luidruchtig handgeklap, enz. Zijn naam is niet in dit rapport vermeld, daar hij toen nog niet kon worden geïdentificeerd).

Nog enige personen stelden vragen, die door Drs. Bos werden beantwoord.

Tot slot werd nog een vurig betoog gehouden door George OVERSTEEGEN. Hij hekelde hierin de manier van vragen stellen van Stam en wenste zich tot de hoofdzaak te bepalen: verdraagzaamheid en liefde jegens elkander en ieder aanwezige lid vande Bond van Wereldburgers. De ideologische vraagstukken kunnen op discussieavonden worden besproken.

Er werd aandachtig geluisterd, behalve op het moment waarop Stam aan het woord was.

GEZIEN:

BR

afsluit
P.D. 5524

INVULFORMULIER VOOR LIDMAATSCHAP.

Ik wens lid te worden van de Bond van Wereldburgers-Sectie Holland-
en verklaar hierbij:

1. Naast het Nederlandschap ook het WERELDBURGERSCHAP te willen bezitten.
2. Stemrecht te willen hebben voor de verkiezingen v/h Wereldparlement.
3. De oorlog als middel om de conflicten tussen de staten op te lossen, te veroordelen en voorstander te zijn van: Wereld-regering, Wereld-wet, Wereldorde, Wereldtaal (Esperanto) en Wereldstaat.
4. Voor UITBREIDING te zijn van de staatkundige burgerrechten.

INVULLEN-in bloktletters !
Naam:.....Voornamen:.....
(voluit)

Geboorteplaats:.....Datum v.geb.:.....

Beroep:.....Geslacht:.....

Straat:.....No.....Gemeente:.....

Postadres:.....Tevens wenst hij/zij zich als beta-
lend lid op te geven tegen een contributie van: Fl.....per maand;
Fl.....per kwartaal; Fl.....per jaar.
(Invullen naar eigen inzicht; minimum bedrag Fl.o.45 per maand.)

Te.....datum.....1949.

Handtekening.

.....

MINISTERIE VAN OORLOG.

'S-GRAVENHAGE, 10 Februari 1948.

Volgno.

1948

13.FEB.1948

ACD/29366

Chef Generale Staf
Sectie G 3 B Veiligheidsdienst
No. V-376/48 Geheim
Onderwerp: Pol. in en om de
troep
Bijlagen: ---

des 15 13h.
R. onderzoek

T. a. v. DIS

Cat. C.

In December 1947 verschenen er in de pers publicaties over een dame, die anoniem wenste te blijven, die in de militaire hospitalen te Utrecht Sint-Nicolaas-paketten had uitgereikt.

Dezerzijds werd geïnformeerd of de bewuste dame de bekende soldatenmoeder "Tante Els" zou kunnen zijn geweest. Dit bleek niet het geval te zijn.

Thans wordt mij bericht dat een zekere Mevrouw VAN DER MAAL, wonende Oudenoord 79 te Utrecht de betrokken persoon zou zijn.

Ik moge U verzoeken, gezien het bovenstaande, een antecedentenonderzoek naar de genoemde persoon te willen instellen.

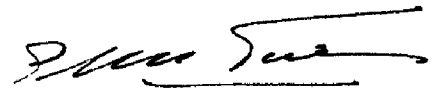
De resultaten van dit onderzoek zie ik gaarne t. z. t. tegemoet.

Typ: EJ
Coll: */*

AAN

Hoofd C.V.D.
Javastraat 68
's Gravenhage.

Hoofd Sectie G 3 B,
De Kolonel van de Gen. Staf,

P.M.H. Tielens

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

GEHEIM

UTRECHT, de 5 April

Lr.B/2 Nr 158'48

Bijlagen:

Bericht op schrijven No. Dis 1513 R

van 13 Februari 1948.

Onderwerp:

Volgno.

1948.

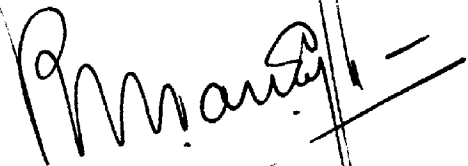
- 8. APR. 1948

ACD/32871

Zie 66459.

In antwoord op Uw boven aangehaald
schrijven doe ik U hierbij een desbetreffend
rapport toekomen, naar de inhoud waarvan ik U
moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

B/2 no. 158'48

R A P P O R T.

Naar aanleiding van een schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst te 's Gravenhage d.d. 13 Februari 1948, no. Dis 1513 R, kan het volgende worden gerapporteerd:

De personalia van Mevrouw Van der Maal luiden: EUGENIE MARIE JOSEPHINE JULIE LEDOUX, geboren te Roermond 23-5-1903, gehuwd met WILLEM JACOB VAN DER MAAL, geboren te Utrecht 31-1-1901, ambtenaar bij de Nederlandse Spoorwegen, wonende Oudenoord 73 bis te Utrecht.

Het gezin Van der Maal staat in de omgeving waar zij wonen in alle opzichten gunstig bekend. Tijdens de bezetting werd door Van der Maal gestaakt met de spoorwegstaking; hij werd in die tijd aangezocht om commandant te worden van Kwartier IV van de Binnenlandse Strijdkrachten te Utrecht, welke functie hij aanvaardde. Na de bezetting werd hij Chef Staf van het Stadscommando der Binnenlandse Strijdkrachten te Utrecht.

Door zijn illegale en legale werkzaamheden kwam het gezin in aanraking met militairen en werd, door Mevr. Van der Maal al heel gauw de militaire hospitalen te Utrecht bezocht. Zij begon in 1946 met het verzorgen van St. Nicolaas- en Kerstgeschenken voor de gewonde militairen in de hospitalen te Utrecht. Voor dit werk vroeg en verkreeg zij van vooraanstaande Utrechtenaren medewerking, o.a. werden fabrikanten en grossiers van verschillende artikelen hiervoor aangezocht. Deze mensen verschaften de artikelen tegen sterk verminderde prijs of gaven deze gratis. In 1947 verkreeg Mevr. Van der Maal ruim 600 pakketten. Zelfs uit Amerika verkreeg zij 20 sloffen sigaretten, die bij toezending eerst over verschillende adressen moesten worden verdeeld en daarna werden ingezameld.

Mevrouw Van der Maal is echter tegen elke vorming van een Comité, daar er dan mensen zouden zijn, die "met de borst vooruit zouden gaan lopen". Ook haar medewerkers bleven zoveel mogelijk achter de schermen; een van haar medewerkers is o.a. de alom zeer gunstig bekend staande Baron Van Tuyll van Serooskerken van Zuylen te Zuilen. Zij bespreekt en overlegt wel met deze personen, maar treedt bij de uitreikingen meestal alleen op. Om de artikelen, benodigd voor de St. Nicolaaspakketten los te praten, is zij voorzien van een schrijven van de Garnizoenscommandant van Utrecht (te beschouwen als een soort betrouwbaarheidsbewijs).

De beweegredenen voor deze daden van Mevr. v.d. Maal zijn danook alleen die van menslievendheid. Zij heeft het karakter van de gulle Limburger, die alle ellende zoveel mogelijk tracht te verhelpen. Thans is zij bezig invalide-

wagentjes voor zo weinig mogelijk geld of voor niets los te praten van de desbetreffende fabrikanten. Zij besteedt praktisch al haar tijd aan dat werk en is reeds één keer ernstig ziek geweest door de drukte. Deze zaken worden geheel belangeloos door haar behartigd en eerder kan gesproken worden dat zij geld bijlegt als dat het haar voordeel zal brengen.

Over haar politieke richting is weinig bekend; wel staat vast, dat zij bij personen, die aanvankelijk telaar-gesteld waren over verschillende regeringsmaatregelen en daarom blanco stemden, een warm pleidooi hield om in ieder geval te stemmen, daar zij anders mede schuldig waren aan de communistische winst.

Mevrouw Van der Maal komt uit een Katholieke en haar man uit een Protestantse omgeving; beiden doen echter niets aan hun godsdienst.

Een foto van een uitreiking in een van de Utrechtse hospitalen gaat hierbij. Mevrouw Van der Maal is daarop aangegeven met een kruisje.

Utrecht, 5 April 1948.